

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-740-0150
Dok.: KHE40425

Besvarelse af spørgsmål nr. 13 af 6. marts 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform) (L 168).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 3. marts 2006 fra Advokat Christian Vinaa, jf. L 168 – bilag 5.”

Svar:

Henvendelsen fra advokat Christian Vinaa vedrører den foreslåede småsagsproces. Christian Vinaa er enig i, at det bør gøres nemmere og billigere at få også små krav prøvet og gennemført i retten, og at byretternes personale bør kunne varetage sagens forberedelse og rådgive og vejlede både sagsøger og sagsøgte i disse sager.

1. Christian Vinaa anfører, at det er væsentligt at få afklaret, om en advokat, der træder ind i sagen i forbindelse med hovedforhandlingen, bør kontrollere byrettens forberedelse af sagen, eller om det er forudsat, at advokaten under hovedforhandlingen skal varetage partens interesser på grundlag af byrettens forberedelse af sagen.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at den foreslåede småsagsproces indebærer, at retten varetager sagens forberedelse (dvs. afklaringen af, hvad tvisten drejer sig om, og af, hvilken bevisførelse der skal finde sted) med henblik på, at parterne ikke vil have behov for advokatbistand under denne del af sagens behandling. En part vil efter forslaget kun i forbindelse med hovedforhandlingen kunne lade sig bistå af en advokat med omkostningsmæssig virkning (dvs. med den virkning, at den vindende part vil kunne få tilkendt sagsomkostninger hos den tabende part til dækning af udgifterne til advokatbistand). Denne ”arbejdsdeling” mellem retten og eventuelle partsadvokater ligger til grund for lovforslagets forudsætninger om størrelsen af det beløb, som en vindende part, der har ladet sig bistå af en advokat i forbindelse med hovedforhandlingen, kan få tilkendt i sagsomkostninger hos den tabende part. Det er således forudsat, at dette beløb som udgangspunkt vil svare til et takstmæssigt salær for advokatens deltagelse i hovedforhandlingen, som også dækker en passende forberedelse af hovedforhandlingen fra advokatens side.

På denne baggrund vil en advokat, der af en part antages til at repræsentere denne under hovedforhandlingen i en sag, der behandles i småsagsprocessen, efter Justitsministeriets opfattelse i mangel af anden aftale med parten kunne varetage den pågældendes interesser under hovedforhandlingen på grundlag af rettens forberedelse af sagen, således at advokaten ikke vil være forpligtet til at foretage en nærmere ”kontrol” af rettens forberedelse af sagen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8.2.2, 8.2.4 og 8.2.6 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2. Christian Vinaa anfører endvidere, at det bør fremgå af retsplejeloven, at retten bør afholde sig fra forligsmægling under forberedelsen, idet han bl.a. frygter, at dommeren, når denne har vejledt både sagsøger og sagsøgte, måske presser en part til at gå med til et forlig, inden sagen har været hovedforhandlet.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at der ikke foreslås særlige regler om rettens forligsmægling i sager, der behandles i småsagsprocessen. Rettens forligsmægling vil således i givet fald skulle ske efter de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 26, og forligsmægling mellem parterne efter denne bestemmelse vil i praksis normalt kun ske i forbindelse med retsmøder, hvor begge parter er til stede eller er repræsenteret. Efter forslaget skal forberedelsen i småsagsprocessen som altovervejende hovedregel gennemføres uden afholdelse af retsmøder, og forligsmægling fra rettens side vil derfor i praksis i givet fald normalt først finde sted i forbindelse med hovedforhandlingen, sådan som Christian Vinaa er inde på. Justitsministeriet har bl.a. på denne baggrund ikke fundet grundlag for at foreslå særlige regler om forligsmægling i småsagsprocessen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8.2.4 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

3. Christian Vinaa anfører videre, at det bør sikres, at de beløbsgrænser i de mindste sager, der foreslås i forslaget til retsplejelovens § 408, stk. 2, reguleres i takt med ændringer af landsretternes vejledende salærtakster for hovedforhandlingen i straffesager.

Christian Vinaas henvendelse refererer på dette punkt til forslaget om, at den tabende parts pligt til at erstatte den vindende parts udgifter til advokatbistand i småsagsprocessen skal begrænses til 1.500 kr. i de allermindste sager med en værdi indtil 5.000 kr. og til 2.500 kr. i sager med en værdi mellem 5.000 og 10.000 kr., jf. det foreslåede § 408, stk. 2. Dette forslag har til formål at undgå, at sagsomkostningerne bliver uforholdsmæssigt høje i forhold til sagens værdi i disse helt små sager. Forslaget indebærer, at den vindende part selv må betale den del af advokatens salær, som ligger ud over det foreslåede maksimum. Hvis den vindende part har retshjælpsforsikrings-

dækning eller fri proces, dækkes det fulde takstmæssige salær dog af retshjælpsforsikringen henholdsvis den fri proces.

De nævnte beløbsgrænser i forslaget til retsplejelovens § 408, stk. 2, er ligesom den foreslåede beløbsgrænse for, hvilke sager der kan behandles i småsagsprocessen (50.000 kr.), og den tilsvarende beløbsgrænse for den gældende forenkledede inkassoprocess bestemte beløb fastsat i loven. Justitsministeriet finder ikke, at der er behov for at foreslå en automatisk regulering – eksempelvis i forhold til udviklingen i landsretternes vejledende salærtakster – af de foreslåede maksimumbeløb for sagsomkostninger til dækning af udgifter til advokatbistand i de helt små sager. Justitsministeriet vil imidlertid være opmærksom på, om prisudviklingen mv. på et tidspunkt måtte gøre det relevant at foreslå en ændring af de foreslåede maksimumbeløb.

Der henvises i øvrigt til pkt. 8.2.6 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.

4. Christian Vinaa anfører endvidere, at det bør præciseres i retsplejeloven, at byretten har vejlednings- og rådgivningspligt i forbindelse med sagsøgerens udarbejdelse af stævning og sagsøges udarbejdelse af svarskrift, og at byretterne også skal vejlede og rådgive vedrørende udarbejdelse af ankestævning. Han henviser navnlig til, at det langt fra er i alle småsager, at en part har en advokat med i retten.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at der med lovforslaget foreslås generelle lovregler – ikke særlige regler om småsagsprocessen – vedrørende byretternes vejledningspligt i sager i første instans med hensyn til udfyldning af stævnings- og svarskriftsblanketter mv., jf. lovforslagets § 1, nr. 86 (forslag til retsplejelovens § 348, stk. 5, og § 351, stk. 6), og bemærkningerne hertil.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke behov for også at indføre en formel lovbestemt vejledningspligt med hensyn til udarbejdelse af ankestævning. På det tidspunkt, hvor der er givet fald opstår spørgsmål om at udarbejde en ankestævning, vil der være afsagt dom, således at de faktiske og retlige spørgsmål, som sagen vedrører, er klarlagt og vil kunne danne grundlag for udarbejdelse af ankestævningen, og der vil være afholdt hovedforhandling, hvor en advokat har kunnet medvirke. Endvidere er kravene til ankestævningen i en sag, der har været behandlet i småsagsprocessen, meget enkle. Efter forslaget til retsplejelovens § 410, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 102), skal ankestævningen således alene indeholde appellantens påstand og om fornødent en angivelse af de grunde, hvorpå anken støttes, samt være ledsaget af eventuelle bilag. Ankestævningen indleveres til byretten, og det er herefter byretten, der sender ankestævningen, udskrift af den dom, der ankes, og bilag af betydning for ankesagen til landsretten.

Det kan tilføjes, at en part eventuelt også vil kunne henvende sig til en retshjælpsinstitution og få hjælp til at udarbejde en ankestævning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2.5 og 8.2.8 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.